

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

12 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziei de Pușcași nr. 92 din 26 iunie 1944, în cauza penală în privința lui

*Gradinar Nicolai xxxx, născut în anul xxxx,
Originar xxxx xxxx.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Diviziei de Pușcași nr. 92 din 26 iunie 1944, Gradinar Nicolai a fost condamnat în baza art.54-1 „a” Cod penal al RSSU, la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în lagăr de reeducare prin muncă, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței Gradinar Nicolai a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că locuind pe teritoriul temporar ocupat de trupele naziste, în luna iunie al anului 1943 a fost racolat de jandarmeria română pentru identificarea susținătorilor puterii sovietice, iar în luna martie 1944 a reținut și predat jandarmilor un cercetaș sovietic.

În ședința de judecată, inculpatul Gradinar Nicolai și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate și a declarat că, în toamna anului 1941, după ocuparea s. Parcani de către trupele naziste, a fost chemat la prămărire unde a acceptat să identifice persoane care având lucruri furate, apoi a acceptat să identifice și cercetași sovietici și să-i predea jandarmilor.

3. Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziei de Pușcași nr. 92 din 26 iunie 1944, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, adjunctul Procurorului General invocă faptul că probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru

calificarea acțiunilor inculpatului Gradinar Nicolai în baza art.54-1 „a” Cod penal al RSSU, adică pentru trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul prin acțiunile lui a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS așa cum prevede dispoziția art.54-1 „a” Cod penal al RSSU.

A mai menționat recurentul că instanța de judecată a încălcat dreptul la apărare al inculpatului, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Gradinar Nicolai, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art.3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „*pentru trădare de patrie*”.

Astfel, hotărârea de condamnare a lui Gradinar Nicolai este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Astfel, potrivit dispozițiilor art.3 lit. a) din Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Rotari Pavel urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Gradinar Nicolai, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive

întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Gradinar Nicolai, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, casează sentința Tribunalului militar al Diviziei de Pușcași nr. 92 din 26 iunie 1944, în privința lui *Gradinar Nicolai xxxx*, condamnat în baza art.54-1 „a” Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 octombrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Ion Guzun